

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá analýzou skutkových podstat trestných činů vraždy a zabití podle § 140 a 141 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a to prostřednictvím právního rozboru historických i aktuálně účinných právních předpisů, doprovodných dokumentů, odborné literatury z oblasti práva, medicíny, psychologie a antropologie a rozhodovací praxe českých soudů. Práce je členěna do 5 hlavních kapitol.

První kapitola je zaměřena na historický vývoj trestněprávní úpravy úmyslných usmrcení od vzniku samostatného československého státu, počínaje recepcí zákona o zločinech, přečinech a přestupcích platného v tehdejší rakouské části Rakousko-Uherska, přes socialistické zákonodárství ve formě trestních zákonů z let 1950 a 1961 až po přijetí v současnosti platného trestního zákoníku.

Druhá kapitola se věnuje termínu lidský život a vymezen okamžik jeho počátku a okamžik jeho konce. Tato kapitola zároveň poskytuje přehled ochrany lidského života poskytované mu mezinárodními smlouvami, pakty a úmluvami, a v rámci ústavního pořádku v Listině základních práv a svobod.

Třetí kapitola je rozbohem skutkové podstaty trestného činu vraždy podle § 140 trestního zákoníku. V této kapitole tak jsou nejdříve podrobně popsány všechny obligatorní znaky obou skutkových podstat tohoto trestné činu, tedy jak vraždy prosté podle odst. 1, spáchané v náhlém hnutí mysli, tak vraždy premeditativní podle odst. 2, spáchané s rozmyslem nebo po předchozím uvážení. Tato kapitola rovněž poskytuje popis jednotlivých okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby upravených v odst. 3.

Na třetí kapitolu navazuje kapitola čtvrtá rozbohem skutkové podstaty trestného činu zabití podle § 141 trestního zákoníku, zejména obou samostatných privilegujících okolností úmyslného usmrcení, kterými jsou jednak silné rozrušení ze strachu, úleku, zmatku nebo jiného omluvitelného hnutí mysli a jednak přechodí zavrženíhodné jednání poškozeného.

V páté, závěrečné kapitole, jsou trestné činy vraždy a zabití porovnány s ostatními trestnými činy proti životu. Pátá kapitola obsahuje rovněž zamyšlení nad trestněprávní úpravou usmrcení na žádost v České republice a její porovnání s vybranými členskými státy Evropské unie.